

Punkt 3: Indsamling af farligt affald 2022

20-25-07.01.00-P16

Beslutning

Tiltrådt.

Sagsfremstilling

I juni 2020 indgik regeringen en politisk aftale om affaldssektoren, ”Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi”. Aftalen har blandt andet fokus på at ensrette indsamlingen af affald i Danmark. Som følge af aftalen er affaldsbekendtgørelsen blevet ændret. Alle kommuner skal derfor have henteordninger for følgende 10 affaldsfraktioner; restaffald, madaffald, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstiler fra 2023.

Miljøudvalget er på møde 01.03.2021, punkt 4, blevet orienteret om de 10 fraktioner. De nye regler betyder blandt andet, at Gladsaxe Kommune skal indsamle flere typer farligt affald hos borgerne, end vi gør i dag. Farligt affald er for eksempel batterier og lyskilder men også kemikalier som klorin, eddikesyre, maling, spraydåser med videre. Formålet med denne sag er, at Klima- og Miljøudvalget skal beslutte de overordnede linjer for, hvordan Gladsaxe Kommune fremover skal indsamle farligt affald.

Nuværende indsamlingsordninger af farligt affald

I 2020 blev der i Gladsaxe Kommune indsamlet i alt cirka 170 ton farligt affald, hvoraf cirka 140 ton blev afleveret direkte på genbrugsstationen. De øvrige cirka 30 ton blev indsamlet i en af kommunens øvrige ordninger. Borgerne i parcel- og rækkehuse er generelt gode til at håndtere deres farlige affald korrekt, mens der i etageejendommene er plads til forbedringer. Gladsaxe Kommune har i dag fire forskellige ordninger, hvor der hentes farligt affald:

1. Vicevært-ordningen: Indsamling af alt farligt affald fra store etageejendomme
2. Pose på låg-ordningen: Indsamling af batterier, lyskilder og småt elektronik fra parcel- og rækkehuse
3. Mini-ordningen: Indsamling af batterier og lyskilder fra mindre etageejendomme
4. Ældre-ordningen: Indsamling af alt farligt affald fra gangbesværede borgere

Alle Gladsaxe Kommunes ordninger vedrørende farligt affald er beskrevet detaljeret i bilag 1.

Cirka 13.000 husstande er tilmeldt vicevært-ordningen, cirka 10.900 husstande er tilmeldt pose på låg-ordningen, og mini-ordningen har cirka 1.550 tilmeldte husstande. Ca. 6.400 husstande, fortrinsvis mindre etageejendomme, er i dag ikke tilmeldt en af kommunens henteordninger for farligt affald.

Pose på låg-ordningen og mini-ordningen lever ikke op til kravene i den nye affaldsbekendtgørelse, da ordningerne ikke omfatter kemikalier. Borgere, der er tilmeldt pose på låg-ordningen eller mini-ordningen, skal altså i dag selv bringe deres kemikalier til kommunens genbrugsstation eller til en af kommunens farvehandlere, som By- og

Miljøforvaltningen har lavet en aftale med. Det samme gælder ejendomme, der ikke er tilmeldt en af kommunens henteordninger.

I nedenstående beskrives kort, hvilke ændringer forvaltningen anbefaler for de fire forskellige henteordninger for 2022.

Vicevært-ordningen i store etageejendomme

I Vicevært-ordningen kan ejendommen få hentet alle de typer farligt affald, der er krav om i den nye affaldsbekendtgørelse. Ordningen er velfungerende og ordningen kan derfor fortsætte uændret. Forvaltningen anbefaler, at vicevært-ordningen bliver udbredt til så mange etageejendomme og ejendomme med fællesløsninger som muligt. Forvaltningen vil derfor gennemføre en kampagne i 2022 for at få flere med på ordningen.

Pose på låg-ordningen i parcel- og rækkehuse

Pose på låg-ordningen omfatter i dag indsamling af batterier, lyskilder og småt elektronik, men altså ikke kemikalier. Forvaltningen anbefaler, at pose på låg-ordningen udvides med en såkaldt rød kasse, hvori borgerne kan lægge kemikalier.

I mange kommuner har alle parcel- og rækkehuse fået udleveret en rød kasse til indsamling af alle typer farligt affald, se bilag 1. Serviceniveauet i kommunerne er meget forskelligt. For eksempel tilbyder Hillerød Kommune afhentning to gange om året, mens Herlev Kommune tilbyder afhentning op til 52 gange om året. I Herlev og Gentofte kommuner anvender 65 procent af husstandene i gennemsnit ordningen en gang over et år. I Lyngby-Taarbæk Kommune er tallet 47 procent. En stor del af husstandene i nabokommunerne anvender således slet ikke ordningen.

På baggrund af erfaringerne i andre kommuner og ud fra et økonomisk og miljømæssigt perspektiv anbefaler forvaltningen, at de røde kasser i parcel- og rækkehuse bliver frivillige, og at borgerne dermed aktivt selv skal bestille kassen, frem for at få den automatisk. Borgere, der ikke ønsker en rød kasse, kan fortsætte som i dag, og aflevere deres kemikalier på genbrugsstationen eller til farvehandlere.

I forhold til serviceniveauet anbefaler forvaltningen, at prisen for afhentning 4, 8 eller 12 gange årligt på faste afhentningsdage undersøges. På nuværende tidspunkt er der ikke datagrundlag til at kunne sige noget om, at en høj frekvens giver mere indsamlet farligt affald.

Mini-ordningen i mindre etageejendomme

Mini-ordningen er for de ejendomme, der ikke kan være med i vicevært-ordningen, enten fordi de ikke har plads til et skab, eller fordi der ikke er en person, der kan tage ansvar for ordningen.

Mini-ordningen omfatter i dag indsamling af batterier og lyskilder, men altså ikke kemikalier. Forvaltningen anbefaler, at ordningen udvides med en rød kasse til kemikalier, kaldet den udvidede mini-ordning.

Ejendommene, der bliver omfattet af den udvidede mini-ordning, har således fortsat fælles indsamlingsmateriel til batterier og lyskilder. Derudover får de, efter aftale med forvaltningen, et antal frivillige røde kasser til deres kemikalier. De tomme røde kasser skal stå på et fælles areal. Den enkelte husstand tager en kasse efter behov og lægger kemikalier i kassen, hvorefter kassen lukkes og stilles til afhentning. Ejendommen kan bestille afhentning og ombytning af kasserne, inden alle kasserne er fyldt op. Derved sikres det, at der altid er en

tom kasse til rådighed for beboerne. Forvaltningen anbefaler, at forvaltningen undersøger prisen ved et serviceniveau, hvor afhentning og ombytning sker indenfor henholdsvis 7 og 14 dage efter anmodning.

Ældre-ordningen

I forhold til ældre-ordningen anbefaler forvaltningen, at den bliver nedlagt, da den bliver overflødig med de nye ordninger.

Indsamling af farligt affald – valg af indsamler

Da der ikke er et klart billede af, hvor mange husstande der vil tage imod tilbuddet om en rød kasse, er det vanskeligt at forhandle priser med mulige indsamlere. Forvaltningen anbefaler derfor en proces, hvor der, efter at borgerne har bestilt de røde kasser, indhentes flere tilbud med de forskellige anbefalede tømmefrekvenser som tidligere beskrevet. Derefter vil forvaltningen forelægge en sag til Klima- og Miljøudvalget omkring valg af indsamler og frekvens for indsamling.

Der er tidligere spurgt ind til, om en miljøbil kunne være løsningen på en udvidelse til de nuværende henteordninger i forhold til indsamling af kemikalier. Miljøbilen er en bil, som kører rundt i kommunen med faste holdepladser. De fleste kommuner har afskaffet miljøbilen. Gladsaxe Kommune nedlagde miljøbilen i 2009, da ordningen ikke blev anvendt i tilstrækkeligt omfang. Desuden vil en miljøbil umiddelbart ikke opfylde kravene i ny affaldsbekendtgørelse, se bilag 1. Forvaltningen anbefaler, at miljøbilen ikke bliver genindført.

Økonomi

I budgettet for 2022 er der afsat midler til udvidelse af viceværtordningen og til at supplere pose på låg-ordningen og mini-ordningen med en rød boks. Der er endvidere afsat driftsmidler til en øget indsamling af farligt affald fra de forskellige ordninger. Det betyder, at udgifterne er indarbejdet i budgettet for 2022, men kan ændre sig afhængigt af indsamlingspriser og hvor mange borgere der tilmelder sig de forskellige ordninger.

Tidsplan

Forvaltningen vil i 1. kvartal 2022 afklare hvor mange parcel- og rækkehuse, der ønsker en rød kasse til farligt affald. Derefter vil forvaltningen indhente tilbud på indsamling af farligt affald. I foråret 2022 vil forvaltningen forelægge en sag for Klima- og Miljøudvalget, hvor udvalget skal beslutte, hvem der fremover skal indsamle det farlige affald og med hvilket serviceniveau. Forvaltningen forventer, at de nye ordninger vil være implementeret i efteråret 2022.

Nuværende kontrakt for indsamling af farligt affald, der udløber ultimo 2021, vil blive forlænget indtil da.

By- og Miljøforvaltningen indstiller,

1. at etageejendomme eller boligselskaber med fællesordninger fremover enten skal være tilmeldt vicevært-ordningen eller mini-ordningen,
2. at pose på låg-ordningen og mini-ordningen bliver udvidet med frivillige røde kasser til kemikalier,
3. at serviceniveauet for rød kasse ordning i parcel- og rækkehuse skal være tilbud om fast afhentning 4, 8 eller 12 gange årligt,
4. at serviceniveauet for rød kasse ordning i mini-ordningen er tilbud om afhentning senest 7 eller 14 dage efter anmodning, og

5. at ældreordningen bliver nedlagt.

Bilag

Bilag 1: Ordninger for farligt affald 2022

Bilag 1: Ordninger for farligt affald 2022

Indhold

Lovgivning på farlig affaldsområdet	1
Ny lovgivning.....	1
Beskrivelse af nuværende ordninger for farligt affald	1
Vicevært-ordningen.....	2
Pose på låg-ordningen i parcel- og rækkehuse	2
Mini-ordningen i mindre etageejendomme.....	2
Farvehandler-ordningen.....	3
Ældre-ordningen	3
Ordning for klinisk affald	3
Gladsaxe Genbrugsstation	3
Opsamling	3
Farligt affalds-ordninger fra 2022.....	4
Indsamling af farligt affald i røde kasser	4
Miljøbil	5

Lovgivning på farlig affaldsområdet

Ny lovgivning

I juni 2020 indgik regeringen en politisk aftale om affaldssektoren, "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi". Aftalen har blandt andet fokus på at ensrette indsamlingen af affald i Danmark, således at alle kommuner skal have henteordninger for 10 affaldsfraktioner hos kommunens husstande. De 10 fraktioner er restaffald, madaffald, plast, metal, glas, papir, pap, mad- og drikkekartoner, farligt affald og tekstiler (tidligst i 2023).

Som følge af aftalen er affaldsbekendtgørelsen blevet ændret. Ny affaldsbekendtgørelse (bekendtgørelse om affald, nr. 2159 af 9. dec. 2020) og dertil hørende vejledninger, "Vejledning om sorteringskriterier for husholdningsaffald", nr. 9920 af 09. dec. 2020 og "Vejledning om indsamling af Husholdningsaffald", nr. 9926 af 14. dec. 2020" trådte i kraft 01.01.2021. Danmarks nye nationale affaldsplan "Handlingsplan for cirkulær økonomi – national plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032" trådte i kraft juli 2021.

På Miljøudvalgsmøde 01.03.2021, punkt 4, redegjorde forvaltningen for hvilke konsekvenser ny klimaafteale, ny affaldsbekendtgørelse og ny national affaldsplan har for Gladsaxes Kommunes indsamlingsordninger. En af konsekvenserne er, at Gladsaxe Kommune skal udvide de nuværende ordninger for indsamling af farligt affald.

Farligt affald er for eksempel kemikalier (eddikesyre, klorin, Rodalon), spraydåser, maling, batterier (for eksempel genopladelige- og engangsbatterier), lyskilder (glødepærer, sparepærer og lysstofrør) og klinisk affald. Klinisk affald er medicinaffald og klinisk risikoaffald (for eksempel kanyler).

I den nye affaldsbekendtgørelse er der kommet krav om henteordning af alt farligt affald ved alle husstande i kommunen, dog ikke klinisk affald. Gladsaxe Kommunens nuværende ordning for klinisk affald kan altså fortsætte i sin nuværende form.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledninger til affaldsbekendtgørelsen anbefales det også, at der indføres henteordninger for småt elektronikaffald sammen med farligt affald, da elektronikaffald også kan indeholde farlige stoffer. Gladsaxe Kommune har allerede i dag henteordninger for elektronik affald i kommunens storskraldsordning og i pose på låg-ordningen.

Beskrivelse af nuværende ordninger for farligt affald

Gladsaxe Kommune har i dag flere ordninger til indsamling af farligt affald. 13.000 husstande er tilmeldt vicevært-ordningen. 10.900 husstande er tilmeldt pose på låg-ordningen. 1.550 husstande er tilmeldt mini-ordningen. I alt er der 6.400 husstande, der ikke er tilmeldt nogle af kommunens henteordninger for farligt affald, hvilket primært er mindre etageboliger.

I nedenstående beskrives de enkelte ordninger.

Vicevært-ordningen

I Gladsaxe kommunes vicevært-ordning bliver der indsamlet alle de typer farligt affald, der er lovkrav om i ny affaldsbekendtgørelse. Ordningen kan altså fortsætte uændret.

Ordningen er i dag frivillig, og den har eksisteret i mange år. Der er i alt 70 ejendomme tilmeldt vicevært-ordningen. En ejendom kan blive tilmeldt ordningen, når en fra ejendommen har været på kursus i håndtering af farligt affald afholdt af forvaltningen. Ordningen kræver altså, at ejendommen har en drift- og sikkerhedsansvarlig (typisk viceværten) for ordningen. Dette krav har medført, at det primært er de store boligselskaber, som er tilmeldt ordningen. Men der er også flere ejendomme, der er med i ordningen, selvom de ikke har en vicevært. I stedet har en af beboerne taget ansvar for ordningen. Ejendomme tilmeldt ordningen har af kommunen fået et miljøskab til opbevaring af kemikalier, spraydåser, batterier og lyskilder og en beholder til maling.

Afhentning af det farlige affald foretages i dag af den private renovatør Remondis, der henter affaldet i en stor bil godkendt til transport af farligt gods. Viceværten anmoder om afhentning af det farlige affald, når der er behov for tømning. Affaldet bliver hentet indenfor 4 hverdage efter anmodning. Ordningen er generelt velfungerende.

Pose på låg-ordningen i parcel- og rækkehuse

I ordningen hentes batterier, lyspærer og småt elektronik fra parcel- og rækkehuse med egen beholder til plast & papir (tidligere plast & metal). Ordningen alene lever ikke op til de nye lovkrav på affaldsområdet. Ordningen skal derfor udvides med indsamling af kemikalier, maling, spraydåser med mere for at kunne leve op til de nye krav. Ordningen har eksisteret siden 2017. Parcel- og rækkehuse lægger batterier, lyspærer og småt elektronik på låget af beholderen til plast og papir i hver sin 4 liter frysepose. Poserne bliver indsamlet hver tredje uge af Remondis, der også henter plast og papir. Ordningen er velfungerende og bliver brugt flittigt af borgerne.

Mini-ordningen i mindre etageejendomme

Ordningen er en frivillig henteordning af batterier og lyskilder. Brugere af ordningen er mindre ejendomme, som ikke har mulighed for at være tilmeldt vicevært-ordningen, enten fordi ejendommene ikke har en vicevært, eller fordi de ikke har plads til et skab og en beholder til maling. Ordningen alene lever ikke op til de nye lovkrav på affaldsområdet. Ordningen skal derfor udvides med indsamling af kemikalier, maling, spraydåser med mere for at kunne leve op til de nye krav. Ordning har eksisteret siden 2019.

Ejendomme tilmeldt mini-ordningen har fået udleveret kasser til indsamling af batterier og lyskilder. Kasserne bliver tømt efter behov. Alle beboer i ejendommen kan anmode om

afhentning af kasserne. Dette gøres som en engangsbestilling på gladsaxe.dk/ekstraaffald der er koblet op på kommunens renovationssystem. Affaldet hentes i dag af Remondis af bilen til transport af farligt gods. Ordningen er umiddelbart velfungerende, i forhold til de tilbagemeldinger kommunen har fået.

Farvehandler-ordningen

Ordningen er en bringeordning og altså ikke en henteordning, som der er krav om i den nye affaldsbekendtgørelse. Borgerne afleverer maling, kemikalier, sparepærer og batterier til de farvehandlere i kommunen, som forvaltningen har indgået aftale med. Nogle farvehandlere har fået skab og beholder til maling tilsvarende materiellet i vicevært-ordningen.

Farvehandlerne bestiller afhentning efter behov hos kommunens renovatør. Affaldet bliver hentet af Remondis bil til transport af farligt gods.

Ældre-ordningen

Gangbesværede ældre kan få afhentet farligt affald ved deres hoveddør. Ordningen er tiltænkt borgere, der ikke har mulighed for at bruge en af kommunens øvrige ordninger for indsamling af farligt affald. Ordningen lever op til kravene i affaldsbekendtgørelsen i forhold til det er henteordning, men ordningen lever ikke op til vejledningen omkring indsamling af kemikalier i en kasse eller lignende. Ordningen har eksisteret i mange år. Ordningen har i dag en relativ dyr afhentningspris, men den bliver stort set ikke anvendt.

Ordningen vil blive overflødig, når der er implementeret andre henteordninger af farligt affald ved alle husstande i kommunen.

Ordning for klinisk affald

Der er i apotekerloven krav om kommunal indsamling af klinisk affald fra både erhverv og borgere. Indsamlingen skal derfor fortsætte, så Gladsaxe Kommune opfylder lovkravene på området for klinisk affald. Gladsaxe Kommune har i mange år haft to indsamlingsordninger for klinisk affald. Hos apotekerne, hvor kommunens borgere kan aflevere klinisk affald, og hos virksomhederne (primært læger, tandlæger og dyrlæger). Remondis indsamler det kliniske affald i bilen til transport af farligt gods.

Gladsaxe Genbrugsstation

Borgerne kan også aflevere farligt affald (ikke klinisk affald) på kommunens genbrugsstation. Ordningen er en bringeordning og den bliver brugt flittigt af borgerne.

Opsamling

Tabel 1 viser en oversigt over de indsamlingsordninger, der er for farligt affald i Gladsaxe kommune.

Tabel 1: Oversigt over kommunens nuværende ordninger for farligt affald

	Kemikalier, væsker, maling, spraydåser	Batterier	Lyskilder	Klinisk affald	Småt elektronik
Vicevært-ordningen - henteordning for ejendomme med vicevært	✓	✓	✓		
Mini-ordningen - henteordning for små etageejendomme	+	✓	✓		
Pose på låg-ordningen - henteordning i parcel- og rækkehuse	+	✓	✓		✓
Farvehandler-ordningen - bringeordning for alle	✓	✓	✓		
Ældre-ordningen - henteordning for gangbesværede ældre	✓	✓	✓		
Apoteker-ordningen - bringeordning for alle				✓	
Genbrugsstationen - bringeordning for alle borgere	✓	✓	✓		✓

Farligt affalds-ordninger fra 2022

Vicevært-ordningen kan fortsætte som hidtil. Pose på låg-ordningen og mini-ordningen skal udvides med indsamling af kemikalier, maling og spraydåser med mere. Dette kan gøres ved at tilbyde husstande indsamling af farligt affald i en rød-kasse ordning. Ældreordningen bliver overflødig med de nye ordninger for farligt affald.

Indsamling af farligt affald i røde kasser

Afhentning af farligt affald i lukkede røde kasser kan både bruges i parcel- og rækkehuse og i mindre etageejendomme.

Mange kommuner har i flere år indsamlet farligt affald i røde kasser. Serviceniveauet i forhold til afhentning/ombytning af kasserne er meget forskelligt i kommunerne. Alle de kommuner som forvaltningen er bekendte med har faste afhentningsdage. Tømmefrekvensen varierer meget fra ugentligt (Herlev kommune) til to gange om året (Hillerød kommune).

Erfaringerne fra kommunerne viser, at borgerne ikke ofte anvender den røde kasse. Nogle borgere sætter beholderen frem en gang årligt, andre hvert andet år. I Lyngby-Taarbæk Kommune, hvor parcel- og rækkehusene kan sætte den røde kasse til afhentning hver anden uge, er der 47 procent af husstandene, der gennemsnitligt benytter ordningen en gang årligt. I Herlev kommune kan borgerne få hentet den røde kasse ugentligt eller hver 14. dag (afhænger af deres tilmelding på restaffaldet). Her er det 65 procent af husstandene, der gennemsnitligt bruger ordningen en gang årligt. I Gentofte Kommune der tilbyder afhentning hver 4. uge, er det også gennemsnitligt ca. 65 procent af borgerne, der bruger ordningen en gang årligt. Nogle borger vælger også at aflevere den røde kasse retur til kommunen, da de ikke ønsker at være med i ordningen

Miljøbil

Miljøudvalget har tidligere vist interesse for en miljøbil, fremfor en ordning med røde kasser. En miljøbilsordning fungerer ved, at Miljøbilen kører rundt i kommunen med faste holdepladser. Her kan borgerne aflevere deres farlige affald. Miljøbilen kan for eksempel planlægges, så borgerne kan aflevere deres farlige affald et antal gange årligt på en holdeplads i nærheden af, hvor de bor.

Gladsaxe Kommune har for mange år siden haft en miljøbilsordning. Ordningen blev nedlagt i 2009, da meget få borgere brugte ordningen. Miljøbilen kørte rundt i kommunen og holdt på 12 faste holdepladser. Hver plads blev besøgt 1 gang om måneden i én time. Holdepladserne lå centrale steder i kommunen, typisk der hvor der var dagligvarebutikker. Miljøbilen kørte i alt 17 timer om måneden, og der var kun ca. 6 borgere om måneden, der afleverede farligt affald til Miljøbilen.

I affaldsbekendtgørelsen og i tilhørende vejledninger nævnes ikke afhentningsformen "miljøbil". Men i høringsnotatet af 9. december 2020 om affaldsbekendtgørelsen punkt 16, står, at "Der er fleksibilitet til kommunerne til at lave en henteordning for farligt affald, hvor der anvendes egnede beholdere fx miljøkasse, der sættes ud til de øvrige affaldsbeholdere, eller en "miljøbil" der kører en rute med faste holdepladser. Forvaltningen har forhørt sig hos andre kommuner om løsningen.

Meget få kommuner har i dag en miljøbilsordning. Hvidovre Kommune har pt. en miljøbilsordning i dag, hvor 8.700 haveboligerne fire gange årligt kan aflevere deres farlige affald på en holdeplads i nærheden af deres husstand. Ordningen er dog ved at blive udfaset, da kommunen ikke mener ordningen er en effektiv måde at indsamle farligt affald på.